

Spis treści

Przedmowa	9
-----------------	---

ROZDZIAŁ I

Batalia o Nowy Świat, czyli europejskie korzenie Stanów Zjednoczonych	17
1. Odkrywczy i zdobywcy	17
2. Pierwsze próby kolonizacji	19
3. Osadnictwo „na prawie brytyjskim”, czyli jak powstało trzynaście kolonii	21
4. Fenomen amerykańskiego przyciągania	26
5. Trudności w relacjach między koloniami a metropolią	28
6. Zmagania mocarstw europejskich w Ameryce Północnej	31
7. Przyczyny rewolucji i powstanie Stanów Zjednoczonych	35

ROZDZIAŁ II

Budowanie relacji międzykontynentalnych. Od Deklaracji Niepodległości do końca wojny secesyjnej. 1776–1865	40
1. Wojna z macierzą	40
2. Ugruntowanie amerykańskiej samodzielności. Stany Zjednoczone a Europa w okresie rewolucji francuskiej	44
3. Napoleon a sprawa amerykańska – wokół zakupu Luizjany	49
4. Druga wojna Stanów Zjednoczonych z Wielką Brytanią	53
5. Sprawa Florydy i doktryna Monroe	56
6. Stosunki amerykańsko-brytyjskie po 1825 r. – kwestie ekonomiczne i spory terytorialne	59
7. Stosunki USA z Francją i Hiszpanią przed wybuchem wojny domowej	62
8. Wątek europejski w wojnie secesyjnej	64
9. Gospodarczy wymiar rywalizacji	69

ROZDZIAŁ III

Stany Zjednoczone i Europa w dobie kolonializmu i formowania się

gospodarki światowej. 1865–1914	76
1. Pokłosie wojny domowej	76
2. „Gorące wyspy” Karaibów	80
3. Rywalizacja amerykańsko-europejska na Pacyfiku	85
4. „Otwieranie drzwi” Chin	86
5. Testowanie skuteczności doktryny Monroe	88
6. Nadzorcy Ameryki Łacińskiej	90
7. Stany Zjednoczone w roli mediatora	93
8. Powiązania kontynentalne w czasie kształtowania się gospodarki światowej	96

ROZDZIAŁ IV

Przełamywanie amerykańskiego izolacjonizmu. I wojna światowa i jej skutki.

1914–1920	101
1. Strzeżenie neutralności	101
2. Bić się czy nie bić?	106
3. Półtora roku wojny	111
4. Zwycięstwo izolacjonizmu – klęska wilsonizmu	115
5. Dezintegracja gospodarki światowej	122

ROZDZIAŁ V

Ostrożne zaangażowanie. Stosunki amerykańsko-europejskie

w międzywojniu. 1920–1939	124
1. Bezpieczeństwo i rozbrojenie	124
2. Reparacje i długi wojenne	130
3. Stany Zjednoczone a idea integracji europejskiej	138
4. Początek prezydentury Franklina D. Roosevelta – zawiedzione nadzieje Europy	140
5. Stany Zjednoczone wobec faszyzmu i nazizmu	142
6. Preludium światowego konfliktu	147
7. Podział stref wpływów na Dalekim Wschodzie	152
8. Kraje Europy Środkowowschodniej w polityce Waszyngtonu	154
9. Protekcyjnizm i nieufność w stosunkach ekonomicznych	157

ROZDZIAŁ VI

Relacje amerykańsko-europejskie w ogniu II wojny światowej.

1939–1945	162
1. Droga Stanów Zjednoczonych do udziału w II wojnie światowej	162
2. Towarzysze broni. Współpraca militarna i jej polityczny wymiar	169
3. Stany Zjednoczone wobec spraw europejskich na konferencjach wojennych	175
4. Gospodarcza machina wojenna	183
5. Wkład USA i Europy w tworzenie międzynarodowego systemu walutowego	187

ROZDZIAŁ VII

Kształtowanie się systemu dwubiegunowego i szczytowy okres zimnej wojny.

Wymiar transatlantycki. 1945–1956	189
1. Konferencja poczdamska. Na drodze ku zimnej wojnie	189
2. Kwestia niemiecka po konferencji w Poczdamie. Powstanie RFN i NRD	195

3. Promotor europejskiej jedności	199
4. Współpraca militarna i utworzenie NATO	203
5. Problem remilitaryzacji Niemiec. Tworzenie zachodniego systemu obrony	205
6. Kwestia uzbrojenia państw NATO w broń nuklearną	208
7. Europa Środkowowschodnia – <i>casus belli</i> ?	210
8. Stany Zjednoczone a europejskie posiadłości kolonialne	213
9. Powojenna odbudowa gospodarcza	218

ROZDZIAŁ VIII

Dylematy zależności – europejskie próby emancypacji we wspólnocie atlantyckiej. 1956–1968

1. Stany Zjednoczone a proces integracji europejskiej	223
2. Drugi kryzys berliński	226
3. Broń nuklearna dla Europy	229
4. Pierwszy rozłam w NATO	233
5. Europa wobec wojny wietnamskiej	237
6. Konflikt na Bliskim Wschodzie – rozbieżności wśród sojuszników	240
7. Europa Środkowowschodnia w amerykańskiej strategii zimnowojennej	242
8. „Złoty okres” w gospodarce Zachodu	245

ROZDZIAŁ IX

Stany Zjednoczone i Europa w dobie *détente*. 1968–1980

1. Polityka amerykańska wobec Europy na początku kadencji Richarda Nixona	252
2. Stany Zjednoczone a „polityka wschodnia” Willy Brandta	255
3. Rok 1973 „rokiem Europy”. Kryzys na Bliskim Wschodzie	257
4. Wewnętrzne problemy europejskich członków NATO	263
5. Trilateralizm – sposób na Europę Jimmy’ego Cartera	266
6. Rozbieżności w polityce obronnej i rozbrojenia	267
7. Polityka wobec krajów trzeciego świata	270
8. Stosunek USA do krajów Europy Środkowowschodniej. Znaczenie KBWE	275
9. Rywalizacja ekonomiczna – pod znakiem światowych kryzysów	281

ROZDZIAŁ X

Od reaktywacji zimnej wojny do porażki „imperium zła”. 1980–1989

1. Założenia polityki zagranicznej administracji Ronalda Reagana	287
2. USA i Europa wobec Ameryki Łacińskiej	289
3. Zaangażowanie USA i Europy na Bliskim i Dalekim Wschodzie	291
4. Europa wobec mocarstwowego wyścigu zbrojeń	294
5. Europa Środkowowschodnia w antykomunistycznej „krucjacie” Reagana	300
6. Ewolucja stosunków ekonomicznych w dobie reaganomiki i thatcheryzmu	305

ROZDZIAŁ XI

Przewartościowanie stosunków transatlantyckich w dobie rozkładu systemu komunistycznego i amerykańskiej hegemonii. 1989–2000

1. Annus Mirabilis. USA wobec przemian w Europie Środkowowschodniej w 1989 roku	314
2. Zjednoczenie Niemiec	319
3. Europa wobec wojny w Zatoce Perskiej	324

4. Debata o roli Stanów Zjednoczonych w rozwiązywaniu konfliktów na świecie	326
5. NATO w nowej sytuacji geopolitycznej	329
6. NATO w obliczu rozszerzenia	332
7. Amerykanie i Europejczycy w „kotle bałkańskim” – „lekcja bośniacka”	338
8. Amerykanie i Europejczycy w „kotle bałkańskim” – „lekcja kosowska”	343
9. Procesy integracyjne po zimnej wojnie	348
10. Dylematy w relacjach transatlantyckich w czasie prezydentury Billa Clintona	352
11. Stan stosunków ekonomicznych w ostatniej dekadzie XX w.	354

ROZDZIAŁ XII

Erupcja transatlantyckich rozbieżności. Europa a amerykański unilateralizm

w latach 2000–2004	362
1. Pola konfliktów przed 11 września 2001 r.	362
2. Reakcje Europy na ataki terrorystyczne 11 września na Nowy Jork i Waszyngton oraz na wojnę w Afganistanie	367
3. Europa wobec planów amerykańskiej interwencji w Iraku	371
4. „Stara” i „nowa” Europa, czyli strategia budowy koalicji	375
5. Wojna w Iraku i plany stabilizacji	380
6. Europejskie wizyty G. W. Busha w 2003 r. Próby przełamania kryzysu	383
7. Wyzwania dla NATO w dobie największego rozszerzenia Sojuszu	387
8. USA wobec rozszerzenia UE. Próby normalizacji stosunków w końcu pierwszej kadencji G. W. Busha	389
9. W cieniu konfliktu w Iraku. USA i Europa w strategicznych regionach świata	392
10. Transatlantyckie powiązania i bariery ekonomiczne u progu trzeciego milenium	396

Zakończenie	402
-------------------	-----

Bibliografia	408
Wykaz wykresów	432
Wykaz tabel	433
Indeks nazwisk	434